Місячний Економічний Моніторинг України

- Місія МВФ очікує подальших кроків від уряду в напрямку фіскальної консолідації.
- За попередніми оцінками реальний ВВП зріс на 4,2% у 2010 році.
- Промислове виробництво виросло на 9,7% дпр у січні 2011 року.
- Тарифи на газ для населення будуть поступово підвищені у 2011 році.
- В січні баланс поточного рахунку був додатним, а фінансовий рахунок був близьким до балансу.
- Доходи Державного бюджету стрімко зросли порівняно із минулим роком.
- Розмір виплати при народженні дитини було значно збільшено.
- В січні заробітна плата скоротилась до рівня серпня 2010 року.
- Зростання споживчих цін в лютому було підтримане підвищенням житлово-комунальних тарифів.
- Уряд здійснив чергове розміщення Єврооблігацій.
- Тема місяця: Сільське господарство

№3 (125)
березень
2011

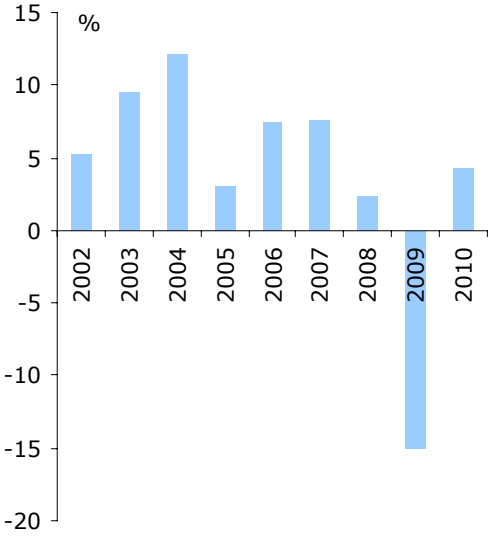
Населення: 45,9 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 27%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 18%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: Місія МВФ відвідала Україну з метою другого перегляду програми "stand-by"

З 1 по 14 лютого Київ відвідала місія МВФ, щоб провести переговори з питання другого перегляду програми "stand-by". У ході візиту експерти МВФ відзначили, що Україні слід вирішити проблеми з проблемними кредитами і, серед інших заходів, прийняти законодавство про неплатоспроможність. Крім того, глава місії МВФ в Україні Танос Арванітіс підкреслив, що Україні необхідно посилити інвестиційну складову економічної політики, зокрема, удосконалити банківську систему. Виходячи з цього, експерти МВФ рекомендували Уряду України ліквідувати два з трьох банків, що були рекапіталізовані державою, - банк "Київ" і Родовід Банк, однак залишити ліцензію Укргазбанку.

Тим не менше, місія МВФ залишила Київ без будь-якого формального рішення щодо надання третього траншу за програмою "stand-by" у розмірі 1,3 млрд дол. США. Дату його виплати (раніше заплановану на період між 15 березня і 1 квітня) може бути відкладено до квітня-травня в залежності від зусиль України щодо здійснення пенсійної реформи (ухвалення якої очікується в березні), що розглядається як передумова для подальших виплат з боку МВФ. Водночас представники МВФ погодилися з графіком поступового підвищення тарифів на газ. Компенсаційні фіскальні заходи були визначені для утримання дефіциту сектору державного управління в 2011 році на рівні 3,5% від ВВП.

Реальний ВВП

Джерело: Держкомстат

Реальний сектор: За оцінкою реальний ВВП зріс на 4,2% у 2010 році

За попередньою оцінкою Держкомстату реальний ВВП зріс на 4,2% у 2010 році. Зі сторони попиту, реальне приватне кінцеве споживання зробило найбільший внесок до зростання ВВП, збільшившись на 5,8% у 2010 році. Внесок чистого реального експорту був від'ємним, оскільки реальний експорт зріс на 4,6%, тоді як реальний імпорт збільшився на 11,5%. Реальне валове нагромадження основного капіталу зросло на 3,2% на фоні покращення розвитку у четвертому кварталі 2010 року. Зі сторони виробництва, найбільший внесок у зростання реального ВВП зробили переробна промисловість, виробництво та розподілення електроенергії газу і води, і транспорт та зв'язок, реальна валова додана вартість яких зросла відповідно на 15,2%, 10,4% і 4,5%. У 2010 році валова додана вартість у будівництві продовжила скорочуватись. Сільське господарство зробило від'ємний внесок

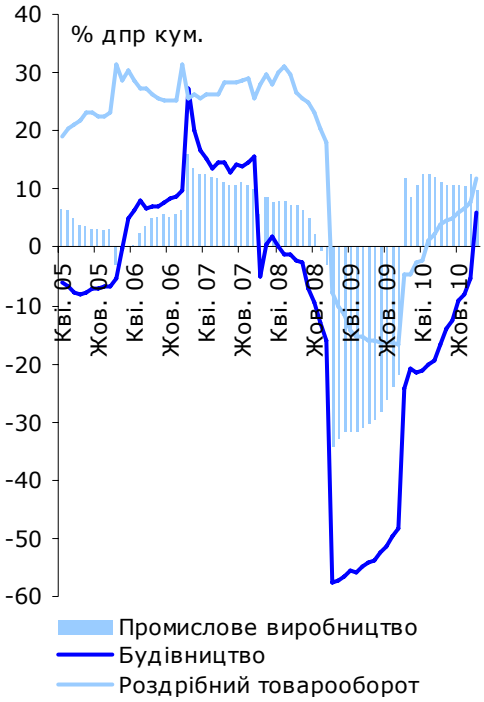
Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

до економічного зростання внаслідок низького урожаю зернових у 2010 році.

У січні промислове виробництво зросло на 9,7% дпр. Головним чином, зростання підтримали експортно-орієнтовані хімічна промисловість та машинобудування, що наростили випуск продукції на 28,5% дпр і 27,8% дпр, відповідно. Випуск металургійної продукції зріс на 13,3% дпр на фоні зростання поставок на ринок ЄС, тоді як добувна промисловість збільшила випуск на 7,0% дпр завдяки збільшенню видобування вугілля на 14,2% дпр. Випуск харчової промисловості знизився на 0,3% дпр через сезонні коливання попиту. Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води впало на 2,9% дпр через теплу погоду у січні.

У січні 2011 року зростання вантажообігу прискорилось до 9,4% дпр завдяки вищим обсягам транспортування корисних копалин та продукції хімічної промисловості. Обсяг виконаних будівельних робіт продовжив тренд кінця минулого року і зріс на 6,1% дпр. Зростання роздрібного товарообігу прискорилось до 11,7% дпр, відображаючи сильний споживчий попит. Випуск продукції сільського господарства збільшився на 5,3% дпр через ріст виробництва продукції тваринництва.

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

Галузеві тенденції: Тарифи на житлово-комунальні тарифи будуть поступово підвищені

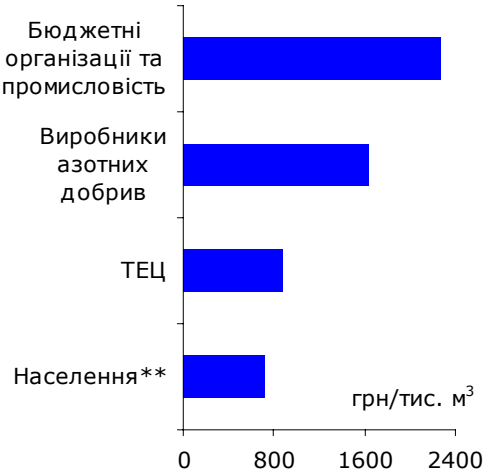
Енергетика. Однією з найбільш обговорюваних тем під час робочої місії МВФ в Україні було зростання тарифів на газ. Уряд наполягав на більш поступовому підвищенні газових тарифів для домогосподарств та регіональних теплогенеруючих компаній, ніж було домовлено раніше. Головні причини помірного підвищення тарифів пов'язані з соціальними наслідками для населення та утриманням помірних темпів зростання інфляції. Відповідно до попередньої інформації тарифи на газ будуть збільшені на 20%, з 1 квітня, замість 50% запланованих раніше. Окрім того, вони будуть підвищені на наступні 10% з 1 липня. Кабінет Міністрів також оголосив про поступове підвищення комунальних тарифів на 62% впродовж року. Такі кроки спрямовані на покращення фінансового стану НАК «Нафтогаз».

Сільське господарство. Кабінет Міністрів дозволив Аграрному Фонду розпочати форвардні закупівлі зерна з метою забезпечити ресурси аграрні підприємства. Відповідно до запропонованої схеми, господарства зможуть отримати 50% вартості зерна за мінімальними закупівельними цінами та решту 50% після фактичної поставки. Розглядаються також можливості додаткової оплати 25% від вартості перед початком збирання врожаю. Для здійснення закупівель Аграрний фонд має отримати 5 млрд грн., 1.5 млрд з яких уже в його розпорядженні. Вплив форвардних закупівель важко точно оцінити. Заплановані обсяги фінансування, за умов ефективного використання, є вигідними для сектору. Втім, вони не дозволять скористатися програмою усім потенційно зацікавленим господарствам. Тому, уряд має забезпечити прозорий та конкурентний механізм розподілу коштів для здійснення форвардних закупівель.

Транспорт. Міністерство інфраструктури прийняло рішення про щомісячне підвищення тарифів на залізничні вантажні перевезення на 2,2%, починаючи з березня. Таким чином, залізничні тарифи у грудні 2010 року зростуть на 24,3% дпр після дворічного періоду без значних змін. Національний залізничний оператор «Укрзалізниця» (УЗ) пояснює заплановане підвищення необхідністю оновлювати рухомий склад. Однак очікувані додаткові надходження залізничного оператора у 4 млрд. грн. є недостатніми для заміни застарілого рухомого складу.

Телекомунікації. У лютому набули чинності нові ставки плати за пропуск трафіку між операторами із істотною ринковою перевагою. Національна комісія з питань регулювання зв'язку (НКРЗ) встановила такі ставки: 25 коп./хв. за доступ на мережі фіксованого зв'язку та 36 коп./хв. – на мережі мобільного зв'язку.

Ціни на газ в Україні для різних споживачів (з 1 березня 2011р.)*

Джерело: НКРЕ

* Ціни без ПДВ, цільової надбавки, тарифів на транспортування, розподіл і постачання

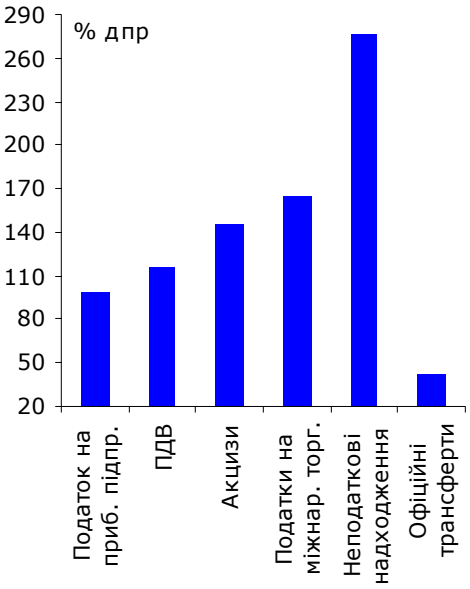
** Для домогосподарств, що споживають не більше 2.5 тис. кубометрів газу щороку і мають газовий лічильник

Отже, тарифного коридору, дозволеного НКРЗ раніше, який став причиною конфліктів між операторами, тепер немає. У результаті, учасники ринку будуть конкурувати на більш справедливих умовах.

Приватизація. Фонд державного майна України (ФДМУ) нещодавно оприлюднив новий помісячний графік приватизації на 2011 рік, що включає в себе 162 підприємства. "Блакитні фішки" та обленерго не були включені до переліку. Попередні ціни об'єктів у плані приватизації не були оголошені.

Відповідно до незалежної оцінки ринкова ціна телекомунікаційного оператора - компанії "Укртелеком" - становить 10,575 млрд грн, що перевищує початкову ціну на 75 млн грн. Відповідно до умов аукціону ФДМУ відразу ж запропонував купити компанію лише одному покупцеві і заявка була прийнята. Успішне завершення угоди дозволить ФДМУ виконати план приватизації на 2011 рік.

Доходи Державного бюджету (загальний фонд) у січні 2011 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Зовнішній сектор: Обсяги міжнародної торгівлі стрімко зросли у січні

У січні баланс поточного рахунку став додатним на рівні 0,28 млрд дол. США вперше за останні сім місяців завдяки сезонному покращенню торговельного балансу. Порівняно із січнем 2010 року експорт та імпорт товарів зросли більш, ніж на 50% внаслідок зростання цін на сировинні товари, а також збільшення внутрішнього попиту. Значний притік поточних трансфертів у сумі 0,48 млрд дол. США підтримав профіцит поточного рахунку.

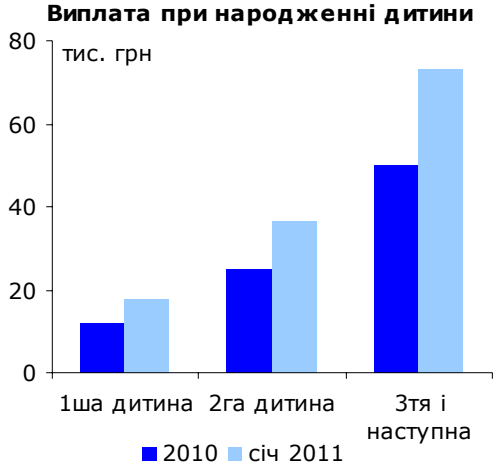
Фінансовий рахунок був близьким до балансу в січні з незначним дефіцитом у 0,02 млрд дол. США, що пояснювалось значним відтоком коштів. Зокрема українські компанії погасили 1,7 млрд дол. США за середньо та довгостроковими зобов'язаннями, а населення продовжило купляти готівкову іноземну валюту. Тимчасове відтермінування платежів по імпорту дозволило запобігти більшого дефіциту фінансового рахунку.

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету зменшився до 0,9 млрд. грн. у січні

У січні доходи загального фонду Державного бюджету збільшились на 25,8% дпр передусім завдяки вищим надходженням від ПДВ, а також підвищенню ставок для деяких видів рентних платежів та акцизного збору. Зокрема, доходи від ПДВ зросли на 16,0% дпр через кращі економічні показники у всіх секторах економіки. За рахунок вищих надходжень від ПДВ Державна податкова адміністрація України підвищила суму бюджетного відшкодування цього податку майже вчетверо порівняно з січнем 2010 року. Крім того, надходження від мит на міжнародну торгівлю збільшились на 64,4% дпр завдяки зростанню імпорту. Також відбулось зростання доходів від акцизного збору (на 44,9% дпр) внаслідок декількох підвищень акцизних ставок на паливо, тютюнові вироби та алкоголь протягом останнього року, а також з 1 січня 2011 року. Водночас доходи від податку на прибуток підприємств (ППП) знизилися на 2,0% дпр, ймовірно, через нижчі авансові платежі цього податку.

Видатки загального фонду Державного бюджету збільшились на 16,1% дпр. Зокрема, транферт з Державного бюджету до Пенсійного фонду збільшився на 23,7% дпр. В результаті сукупний дефіцит Державного бюджету зменшився до 0,9 млрд. грн порівняно з 1,6 млрд. грн у першому місяці 2010 року.

Виплата при народженні дитини

Джерело: Закон України №2811-XII від 21 листопада 1992 року

Соціальна політика: Було підвищено розмір виплат при народженні дитини

В лютому уряд збільшив розмір виплат при народженні дитини з метою стимулювати народжуваність. Виплати було підвищено заднім числом з січня 2011 року. Їх розмір було визначено по відношенню до прожиткового мінімуму (ПМ), встановленого для дітей віком до 6 років на момент народження дитини. Такий підхід означатиме автоматичну індексацію допомоги при народженні

дитини. Зокрема, виплата визначена в розмірі 22 ПМ для першої дитини, 45 ПМ для другої дитини та 90 ПМ для третьої і кожної наступної дитини. Однак лише частина виплати буде виплачуватись одразу після народження, а решту сплачуватимуть протягом відповідно одного, двох або трьох років. Причому корегування на інфляцію не здійснюватиметься протягом цього періоду.

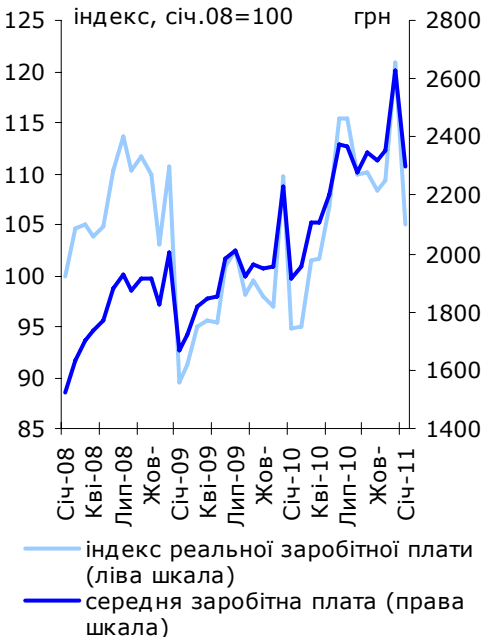
Збільшення розміру виплати при народженні дитини разом із автоматичним його переглядом в майбутньому можна вітати. Разом з тим, цей захід не буде ефективним для стимулювання народжуваності в Україні, якщо його не буде доповнено іншими кроками. Зокрема майбутні батьки повинні бути більше впевнені в ринку праці, що дозволить їм забезпечити гарний догляд за дитиною після отримання всієї суми допомоги.

Ринок праці: Середня заробітна плата скоротилась до рівня серпня

В січні середня заробітна плата сезонно скоротилась на 12,6% дпм до 2297 грн, що нижче, ніж у вересні 2010 року. Найбільше зниження відбулось в секторі державного управління (на 26,9% дпм), що може частково пояснюватись адміністративною реформою, внаслідок якої посадові особи зміщувались між посадами і не отримували виплат надбавок та премій. Працівники в сферах освіти та охорони здоров'я отримали заробітні плати, які були більш ніж на 17% нижчими ніж в грудні, коли вони отримали сезонні виплати премій.

При порівнянні з минулим роком, середня заробітна плата в січні зросла на 10,6% дпр в реальному і на 19,9% дпр в номінальному вимірі. Роботодавці в промисловості, будівництві та торгівлі збільшили рівень оплати праці своїх працівників більше, ніж в середньому по економіці завдяки покращенню фінансового стану. Водночас заробітні плати працівників бюджетної сфери зросли менше через бюджетні обмеження.

Середня заробітна плата

Джерело: Держкомстат

Монетарна політика: Інфляція сповільнилась до 7,2% дпр в лютому

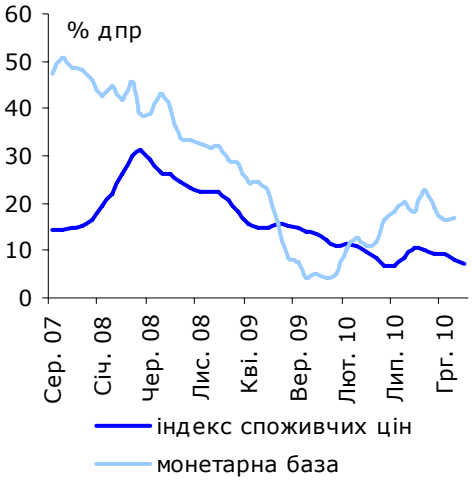
У лютому споживча інфляція сповільнилась до 7,2% дпр, що є найнижчим рівнем з квітня 2004 року. В місячному вимірі ІСЦ зріс на 0,9% дпм, будучи насамперед підтриманий зростанням цін на житлово-комунальні послуги на 4,6% дпм. Подальше підвищення тарифів, ймовірно, залишатиметься найбільшим чинником зростання цін протягом року. Ціни на продовольчі товари помірно зросли на 0,3% дпм, оскільки сезонне підвищення цін на фрукти та овочі були значно нівельоване зниженням цін на молочні продукти, яйця та м'ясо.

Фінансові ринки: Уряд запозичив кошти на зовнішньому ринку

Державний борг. У лютому уряд знову вийшов на міжнародний ринок капіталу, що раніше, ніж було заплановано. Таке швидке рішення може пояснюватись сприятливими умовами на фоні значних шансів продовження співпраці з МВФ. Водночас, ризики на майбутнє виглядають більшими через страйки і протести в країнах Близького Сходу. Тому уряд розмістив 10-річні Єврооблігації з доходністю 7,95% річних на суму 1,5 млрд дол. США. Доходність була близькою до облігацій, розміщених у вересні 2010 року.

Обмінний курс. В лютому обмінний курс гривні до дол. США залишався майже фіксованим на рівні 7,94-7,95 грн з дол. США, оскільки НБУ продавав та купляв валюту з метою уникнути волатильності курсу. Водночас сукупний місячний попит був близьким до пропозиції. Чиста покупка готівкової іноземної валюти зросла до 1,3 млрд дол. США.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

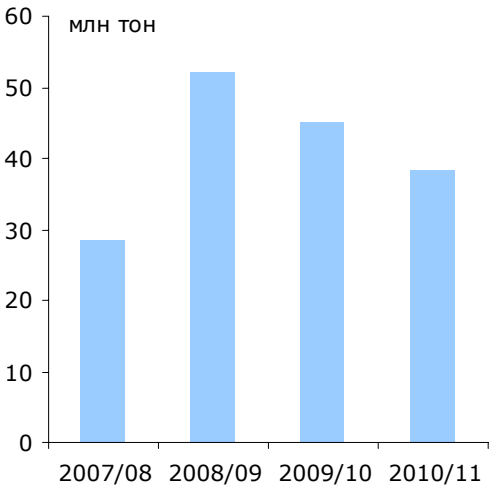
Тема місяця: Сільське господарство

Державні монополії в торгівлі - криза сільського господарства України

Олег Нів'євський, Сергій Кандул

Два законопроекти, опубліковані у лютому 2011, можуть мати суттєві негативні наслідки для сільського господарства та харчової промисловості, якщо бодай один з них набуде чинності. Законопроект №8053 «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» (щодо особливостей здійснення експорту об'єктів держаного цінового регулювання)» від 2 лютого 2011 року та законопроект №8163 «Про внесення змін до Закону України "Про зерно та ринок зерна в Україні" (щодо експорту зерна за зовнішньоекономічними договорами (контрактами)» від 25 лютого 2011 року фактично означають запровадження державної монополії на експорт сільськогосподарської продукції (перший законопроект) та на експорт зерна (другий законопроект). В законопроекті №8053 передбачено, що експорт сільськогосподарської продукції може здійснюватися тільки самими виробниками або державними агентами (компаніями з державною часткою в статутному капіталі), законопроект №8163 деталізує, що ця частка має складати щонайменше 25% у випадку експорту зернових.

Виробництво зернових в Україні

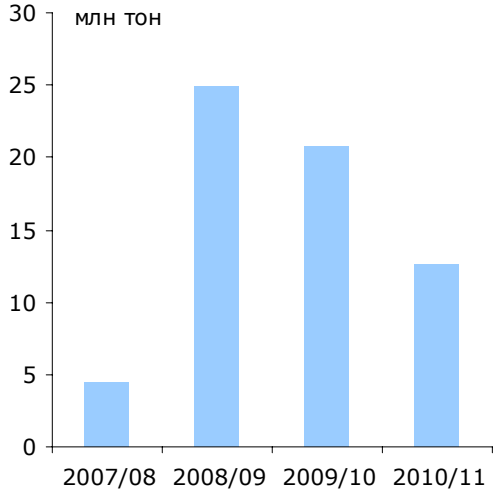

Джерело: Оцінки USDA

З економічної точки зору державна монополія є нетарифним бар'єром у торгівлі, оскільки вона обмежує/контролює торговельні потоки шляхом прийняття рішення про те, який вид продукції, в якій кількості та коли має постачатися на зовнішні ринки. Крім того, державні агенти не мають достатнього досвіду та таку швидку реакцію, як приватні структури, що разом призводить до зростання трансакційних витрат, і може, наприклад, посилити тиск на ціни виробників під час нижньої фази сезонного коливання.

Чистий економічний ефект від такої політики добре відомий і не допомагає забезпечити продовольчу безпеку. Міжнародний досвід свідчить, що обмеження експорту не стимулюють розвиток виробництва, знижуючи закупівельні ціни для виробників, а отже сприяють відтоку інвестицій з сектору. Тривалі прикладні дослідження на цю тему підтверджують, що у більшості випадків довгострокова еластичність пропозиції близька до одиниці. Це означає, що виробництво зростає чи падає прямо пропорційно до зміни цін. Застосовуючи цей результат до України, після запровадження квот на експорт зерна восени 2010 року внутрішня ціна впала майже на 16%. Якщо буде створено додаткові обмеження експорту шляхом монополізації, за інших рівних умов, це може призвести до падіння внутрішнього виробництва на ту саму величину.

Експорт зерна з України

Джерело: оцінки USDA

Згідно з оцінкою незалежних експертів, українські фермери отримують від трейдерів близько 5-10 млрд дол. США, що в декілька разів перевищує розмір видатків бюджету на аграрний сектор. У випадку монополізації, держава (чи державні агенти) не зможуть мобілізувати такі ресурси для виробників.

Багато господарств пам'ятають час державного регулювання ринку і те, скільки вони отримували за свою продукцію. Дуже часто рівень закупівельних цін не перевищував 30 дол. США за тону, що складало близько 30% від світової ціни.

Сьогодні господарства отримують близько половини світової ціни. І могли би отримати ще більше, якби мали добре розвинену інфраструктуру, менші втрати після зберігання та менші політичні ризики, як-то раптове впровадження квот.

Наслідки рішень, передбачених в двох законопроектах, передусім відчуватимуться на рівні господарств, які не зможуть самостійно експортувати свою продукцію внаслідок високих бар'єрів входження в галузь. Зокрема йдеться про необхідність інвестицій

в логістику, транспортування, встановлення зв'язків з покупцями, формування знань про кон'юнктуру ринків. Це, в свою чергу, призведе до суттєвих негативних наслідків для фінансування сектору та перспектив його довгострокового зростання, що загострить проблему браку пропозиції та спричинить різке зростання ціни у майбутньому.

Економічні Тенденції		Iкв 10	IIкв 10	IIIкв 10	IV кв 10	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	5,3	3,4	-1,3	-1,0	-0,6	-4,1	-1,3	-1,2	-1,3	-1,0	5,3	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	10,8	12,0	10,8	11,0	11,1	10,9	10,8	10,7	9,9	11,0	9,7	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-21,4	-19,3	-12,6	-5,4	-16,7	-14,0	-12,6	-9,0	-8,2	-5,4	6,1	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-2,6	2,3	5,1	7,6	4,0	4,6	5,1	5,9	6,8	7,6	11,7	…
Середня заробітна плата	грн.	1993	2227	2332	2407	2367	2280	2349	2322	2353	2239	2297	…
ІСЦ	% дпр	11,0	6,9	10,5	9,1	6,8	8,3	10,5	10,1	9,2	9,1	8,2	7,2
ІВЦ	% дпр	18,6	25,5	19,2	18,7	24,4	23,3	19,2	19,8	18,9	18,7	18,0	19,7
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	22,1	28,9	31,6	29,0e	33,3	33,2	32,1	29,9	29,3[e]	29,0[e]	53,8[e]	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	18,5	24,7	34,9	35,4e	30,1	31,8	32,2	33,5	35,7[e]	35,4[e]	56,0[e]	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,0	-4,8	-8,4	-3,5	-4,6	-5,4	-6,9	-7,0[e]	-8,4[e]	-0,4[e]	…
Поточний рахунок, на кінець періоду**	млрд. дол. США	0,0	0,5	-0,3	-2,6	0,0	-0,6	-0,3	-1,1	-1,4	-2,2	0,3	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-0,7	0,8	-0,3	…	x	x	x	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	25,1	29,5	34,7	34,6	30,9	32,7	34,7	34,3	33,5	34,6	35,1	36,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	12,5	16,3	18,0	15,8	18,3	20,2	18,0	22,8	18,9	15,8	17,1	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.	% річних	17,4	14,8	13,0	13,6	13,5	12,6	13,0	13,1	12,8	15,0	13,4	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,00	7,92	7,90	7,96	7,90	7,89	7,92	7,95	7,95	7,97	7,95	7,95
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	7,92	7,90	7,93	7,90	7,89	7,91	7,91	7,93	7,96	7,95	7,94
Обмінний курс, середній	євро	11,07	10,10	10,18	10,79	10,06	10,18	10,29	10,99	10,87	10,50	10,62	10,83

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат),
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1085,9[e]
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	139,4[e]
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1	4,2[e]
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,6
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-2,2[e]
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0[e]
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,8[e]
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,5[e]
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10
ВВП	млрд. грн.	212,8	187,7	233,7	275,8	252,7	188,0	213,7	251,3	261,7	218,1	262,4	303,7
Реальний ВВП	% дпр	7,4	6,3	6,2	6,4	-8,0	-20,2	-17,8	-16,0	-6,8	4,9	5,9	3,4
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	19,0	22,5	13,3	16,7	1,6	-15,1	-14,3	-13,7	-13,8	0,5	5,1	7,5
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,4	-0,2	1,3	-0,2	0,2	0,5	-5,4	-7,9	-8,7	0,5	-0,7	4,2
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	23,8	19,4	12,0	0,1	-17,4	-53,9	-51,3	-48,8	-29,9	-2,2	-5,7	3,6
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	5,6	4,4	7,2	18,9	-10,4	-25,8	-37,9	-34,0	3,2	7,0	14,9	6,0
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	27,2	23,8	24,4	31,8	-4,2	-38,1	-52,5	-46,3	-10,2	2,4	24,9	19,9
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	-1,1	3,3	4,3	-9,7	6,1	3,4	-3,3
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-35,8	-32,9	-28,6	-5,0	12,4	14,7	12,8
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,3	-47,0	-46,5	-38,2	-19,2	-15,5	1,1
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-13,2	-13,2	-19,1	-16,6	2,2	4,2	10,8
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4	-11,2	-9,6	-1,1	3,6	5,0	3,7
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,6	-0,2	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-0,8
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-7,7	-10,0	-7,1	-3,7	-9,2	-2,6	-0,6	-0,2	-2,7	0,0	1,6	-2,2
Баланс товарів	млн. дол. США	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-882	-622	-1396	-1407	-1229	-818	-2793
Баланс послуг	млн. дол. США	308	77	308	1341	15	116	432	1256	550	937	1222	1569
Поточні трансферти	млн. дол. США	1016	740	833	831	723	632	667	640	722	642	749	815
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1648	2430	3091	3324	1058	883	1279	1210	1282	923	1213	1453
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	1844	217	160	-690	-967	-350	2286	1428	1396	-312	806	2532
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35.9	30,6	25,4	35,8	30,8	29,8	23,1
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5.3	5,3	4,4	4,7	4,9	4,7	4,3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4.0	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12.1	8,3	6,4	10,9	9,8	9,6	10,1
Акцизні збори	% від ВВП	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2.0	2,4	2,5	2,6	2,4	2,9	2,5
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35.4	36,7	29,5	34,3	32,9	37,9	30,1
Поточні видатки	% від ВВП	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34.5	35,0	26,9	31,2	32,3	36,6	26,4
Капітальні видатки	% від ВВП	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0.9	1,7	2,6	3,1	0,6	1,3	3,7
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0.0	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-7,9	-7,4
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0.0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-11,7	-8,6	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4
Грошовий агрегат М2	% дпр	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2
Довгострокові кредити комерціиних банків	% дпр	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3

Джерела: Національний банк України, Державний комітет розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості

ми даними НБУ для платіжного балансу, оцінка номінального ВВП ІЕД, бюджетні дані з врахуванням відшкодування ПДВ на суму 16,4 млрд грн державні

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.